

MOCZYĆ (21) *vb impf*

o jasne.

inf moczyć (6). ◇ *praes 3 sg* moczy (4). ◇ *3 pl* moczą (3). ◇ *praet 3 sg m* moczył (1). ◇ *3 pl m pers* moczyli (1). ◇ *imp 2 sg* mocz (1). ◇ *3 sg* niechâj moczy (1). ◇ *con 3 sg m* -by moczył (1). ◇ *impers praet* mocz(o)no (1). ◇ *con* -by mocz(o)no (1). ◇ *part praes act* mocząc (1).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Trzymać w wodzie lub innym płynie celem zmiękczenia albo nasycenia wodą; macerare (in aqua) Mącz, Cn; imbuere, insuccare, madefacere, madidare in aqua, sufficere Cn [co; w tym: co w czym (9)] (16) : Ná ktorým [ośle] chłop łyká włoczy/ A w tey ie káluży moczy. BierEz Q2; GliczKsiąż E4v; BielKron 366; Liście pięć párcic mocząc w winie/ dáć mu pić do trzydzieści dni. SienLek 58v; onego prochu w chuftkę zawiązawfzy [...] on węzłek moczą w vkropie aż rozmięknie/ y wyćiskáią w nozdrzą [!] iednę kropię SienLek 77; Biedne Veratrum/ które⁸⁰ kilku tysięcy wiek fámeo vżywał: Náfz/ moczy/ wytłacza/ deŝtilluie Oczko 2; GostGosp 112, 124, 134.*

W charakterystycznych połączeniach: moczyć słody; moczyć w kałuży, stawie, ukropie, winie.

Zwroty: »moczyć len, konopie« [szyk zmienny] (1 : 1): Dom [...] nie ma być ná mieyfcu bágniŝtym bliŝku Ieżiorá álbo błotá/ gđzieby moczono Len álbo konopie SienLek 2v; Konopi ani żadnego przedziwá nie ma dopuścić moczyć w ftáwie Młynarz/ Włodarz/ Vrządnik. GostGosp 62.

»w ługu moczyć« (1): ószrodkę chlebá białego/ w ługu mocz kilká godzin/ á ná iákikolwiek fadzel przykłáday. SienLek 127v.

»w wodzie moczyć« = macerare in aqua Mącz [szyk zmienny] (3): GlabGad I7v; Mącz 202c; Stáry bol główny ták leczą: Drágmę korzonkow ćiemierzyce czarney [...] we dźdzowey wodzie moczyć/ do dnia trzećiego SienLek 50v.

W przen (1) :

Zwrot: »moczyć ręce [w czym]« = zagarnąć coś (1): Aby [...] w požádnéy puściznie ręce nieochronné Swé moczył/ y pánował ná czáfy potomné. GostCast 62.

2. *Zwilżać [co] (2) : Leiąc wodę ná głowę/ [przy chrzcie] łzupryny moczono. RejZwierz 74.*

W przen (1) : Tym czáfem oczy/ Niechay płácz moczy/ Moy żał nie łnádnie/ Z czáfem vpádnie. WisznTr 21.

3. *Oddawać mocz (2) : Táki iad ielt pía wściekłego/ iz gdy kto ránną nogá/ ná ono miełtce náłtapi gđzie ón moczył á iefzcze nie wyfchło/ thedy on iad człowiekowi kłercu poydźie SienLek 156v.*

Zwrot: »pościel moczyć« (1):I to też ielt niedoŝtátek przykry/ kto niemoże moczu włtrzymác/ iz ich wiele pościel moczą choć iey práć niemyflá (marg) Od všíkánia wpościeli. (–) SienLek 107v.

**** Bez wystarczającego kontekstu (wyraz cytowany) (1) : cz/ moczy/ oczy/ léczy, liczy. JanNKar G2v.*

Synonimy: 3. siusiać, szczać.

Formacje współrdzenne: domoczyć, moczyć się, namoczyć, omoczyć, omoczyć się, przemoczyć, rozmoczyć, umoczyć, wmoczyć, wymoczyć, zamoczyć, zmoczyć; maczać, maczać się, namaczać, omaczać, pomaczać, pomaczać się, przemaczać, rozmaczać, umaczać się, wmaczać, zamaczać, zmaczać, zmaczać się; namoczać, wymoczać; namaczować; moknąć, odmoknąć, pomoknąć,

przemoknąć, rozmoknąć, umoknąć, wymoknąć, zmoknąć; podmakać, przemakać, umakać; mokrzyć, pomokrzyć, wymokrzyć się, zmokrzyć się; omokrzać, pomokrzać; namokrzać, omokrzać, umokrzać; mokrzyć.

Cf **MOCZĄCY, MOCZENIE, MOCZONY, MOCZYGARDŁO, MOCZYGĘBA, MOCZYGĘBSTWO, MOCZYGROCH, MOCZYJRZAŁ**

TZ